

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ภูมิปัญญาการถ่ายทอดทำพอนพื้นเมืองล้านนา

ผู้เขียน นางสาวสิริกานฎา โพรธีรัมย์แดง

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์สมร เจนจิจะ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์เกรกชัย มหัทธนะสิน กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาโดยใช้วิธีการศึกษาเรื่องพลวัตด้านการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม เพื่อศึกษา กระบวนการทางภูมิปัญญาในการถ่ายทอดทำพอนพื้นเมืองของ พ่อครู แม่ครูพอนล้านนา ศึกษาประวัติและประสบการณ์การเรียนรู้ทางด้านศิลปะการแสดงพื้นเมืองล้านนา การรับถ่ายทอด และการถ่ายทอดพอนพื้นเมืองล้านนาแก่ศิษย์ การค้นคว้าแบบอิสระภูมิปัญญาการถ่ายทอดทำพอนพื้นเมืองของ พ่อครู แม่ครูพอนล้านนา พบว่า ที่มาและแนวคิดของกระบวนการทางภูมิปัญญานี้ เกิดขึ้นจาก 1) พื้นฐานครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม 2) พื้นฐานทางศิลปะการแสดงพื้นเมืองล้านนา ที่ได้รับการถ่ายทอดจากพ่อครู แม่ครู 3) คุณลักษณะพิเศษเฉพาะ ตัว คือ ความเป็นปัญญาเลิศ (Gifted) และถนัดเฉพาะด้าน (Talented)

จากการวิเคราะห์ การสั่งสอนความรู้ของภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้รับการถ่ายทอด พบว่า พ่อครู แม่ครู ทั้ง 5 ได้รับการถ่ายทอดทักษะศิลปะการแสดงพื้นเมืองล้านนา โดยตรงแบบ “ตัวต่อตัว” แบบลองผิดลองถูก แบบครูพักลักจำ และประสบการณ์ศิลปะการแสดงพื้นเมืองล้านนา ถือได้ว่าเป็นเลิศเพราะได้รับการถ่ายทอดมาจากครูโดยตรง ด้วยมีคุณลักษณะพิเศษ คือ มีพรสวรรค์ ความพากเพียร อดทน ประกอบกับมีความรักจึงสามารถซึมซับและหลอมรวมเอาความรู้ต่าง ๆ เข้า แล้วเกิดองค์เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ไม่มีศิลปินและศิลปะการแสดงพื้นเมืองล้านนาคนใดเสมอเหมือน

จากการศึกษาภูมิปัญญาการถ่ายทอดทำฟ่อนพื้นเมืองของพ่อครู แม่ครูฟ่อนล้านนา พบว่าการถ่ายทอดทำฟ่อนพื้นเมืองล้านนาจะปรับอ่อนผันตามคุณลักษณะภายนอก คือ อุปนิสัย และคุณลักษณะภายใน คือ ความมุ่งหมายพื้นฐานความรู้เดิม และความสามารถในการถ่ายทอด ของศิษย์ ด้วยวิธีการถ่ายทอดที่เป็นเฉพาะของครูทั้งทางตรง คือ การบอกด้วยปากเปล่า สาธิต ให้อู และการจัดประสบการณ์ รวมทั้งการขัดเกลาลักษณะนิสัยใจคอ และปลูกฝังคุณงามความดี ไปพร้อม ๆ กับการถ่ายทอดทำฟ่อนพื้นเมืองล้านนาเพื่อให้ศิษย์ ได้เกิดการพัฒนาทั้งความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Local Knowledge of Teaching Lanna Folk Dance

Author Miss Sirikranda Ponimdang

Degree Master of Education (Teaching Thai)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Samom Janjija Chairperson

Assoc. Prof. Deerecchai Mahuntanasin Member

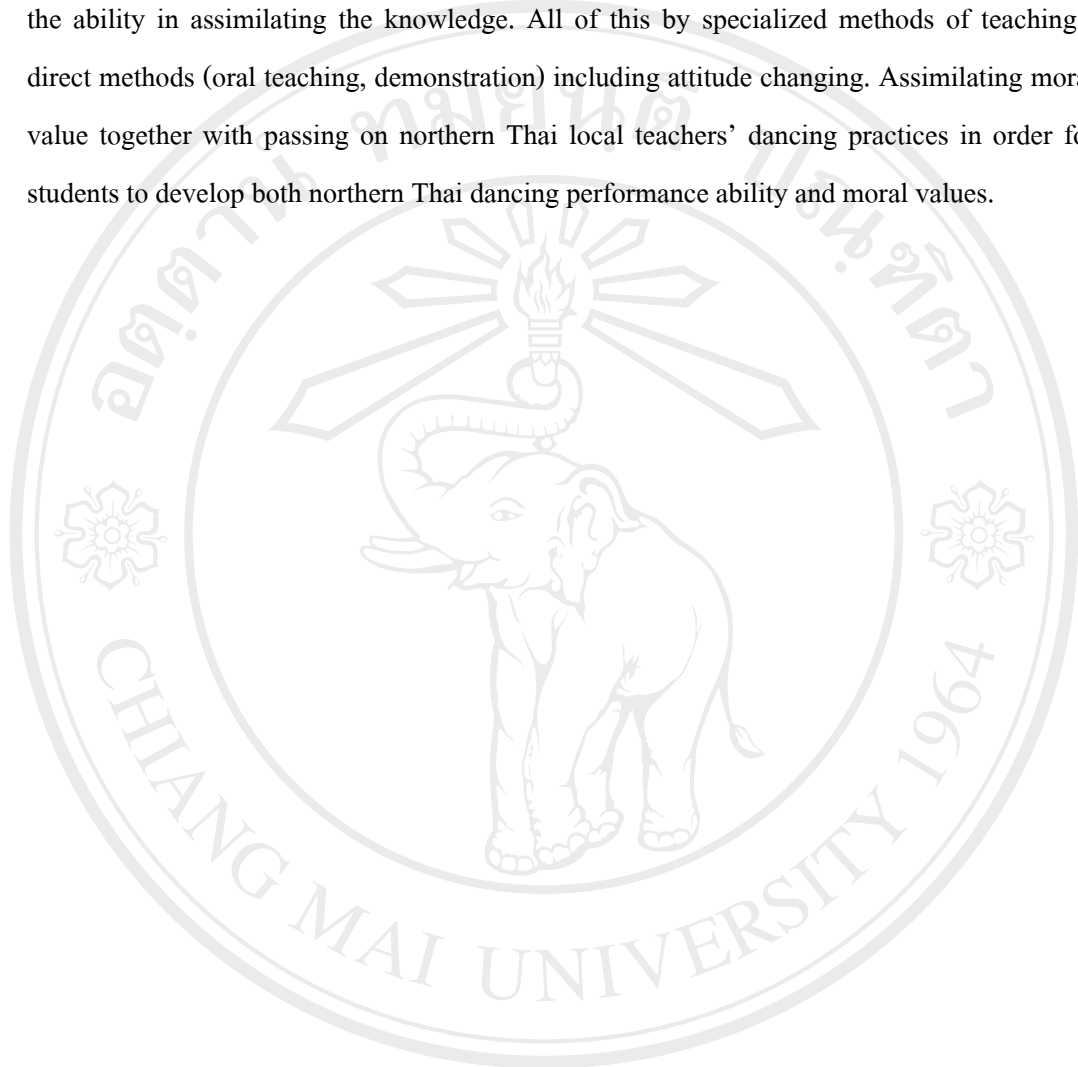
ABSTRACT

This Independent Research is descriptive education through cultural transaction. The purpose is to study the intellectual processing on the cultural transaction for northern Thai local teachers' dancing. Moreover, the independent research is intended to study life and experiences concerning the knowledge and ability in northern Thai local performance and the process of transferring and teaching to students.

According to the analysis of intellectual process of northern Thai local teachers' dancing, it can be concluded the sources on the process has to do with 1) family background and cultural environment 2) performance background that has been passed on by several performances mentors and 3) individual characteristics, that is gift and talent.

According to the analysis concerning the knowledge accumulation of Thai intellectuals as a transferee, skill of northern Thai local performance, either directly (one on one) or indirectly (memorizing from somewhere and self-experimenting). Their practices have been acknowledge as the best because it was passed on by the masters directly. Moreover, individual characteristics that is, gift and talent can combine all subjects into a new knowledge that can not be compare by other northern artists.

According to the analysis concerning the transferal of northern Thai teachers' dancing is flexible, depending on outer characteristics, that is intellectual background, intention and the ability in assimilating the knowledge. All of this by specialized methods of teaching : direct methods (oral teaching, demonstration) including attitude changing. Assimilating moral value together with passing on northern Thai local teachers' dancing practices in order for students to develop both northern Thai dancing performance ability and moral values.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved